

08 feb 2024 -13:47

Evolutie Belgische sociale uitgaven in lijn met deze van andere Europese landen doorheen crisisperiodes.

De FOD Sociale Zekerheid produceert jaarlijks de vergelijkende cijfers over de inkomsten en uitgaven aan sociale bescherming die aan Eurostat worden overgemaakt. Dit laat toe de Belgische situatie te vergelijken met deze van andere EU lidstaten.

Een nieuwe brochure, 'Sociale bescherming in België', illustreert de volledige cijfers voor België voor het jaar 2021. Samen met de 'Cijfers in Kijker' geeft ze een overzicht van de financiële impact op onze sociale bescherming in een bijzondere periode. Het gaat immers over de cijfers voor de COVID-jaren 2020 en 2021 en het post-covid jaar 2022 waarin de oorlog in Oekraïne losbrak. Enkele opvallende vaststellingen:

- De uitgaven aan sociale prestaties in percentage van het bbp (bruto binnenlands product) situeren zich voor België in de meeste jaren licht boven het EU-gemiddelde, maar in 2021 is het niveau (29%) quasigelijk aan het EU-gemiddelde. In 2022 zou het volgens de vroege ramingen opnieuw licht boven het EU-niveau liggen.
- Met ruim 33% van het bbp heeft Frankrijk ruimschoots de hoogste uitgaven voor sociale prestaties. Van onze andere buurlanden heeft in 2021 Duitsland een hoger uitgavenniveau (31%), terwijl het in Nederland iets lager ligt (28%).
- Wat de evolutie sinds 2019 betreft stegen de uitgaven tijdens het eerste COVID-jaar (2020) in percentage van het bbp sneller dan in de buurlanden en daalden in 2021 opnieuw iets sneller. Volgens de 'early estimates' daalde het uitgavenniveau verder in 2022, zij het iets trager dan in Duitsland en Frankrijk.
- Inzake financiering deed de COVID pandemie het aandeel van de overheidstussenkomsten sterk toenemen in 2020. In 2021 bleef dit ondanks een lichte daling op een verhoogd niveau. De stijging van de overheidstussenkomsten is in de meeste landen een feit, maar de stijging van het aandeel is in België groter dan in de meeste andere landen.

Context

De COVID-19 pandemie, die de hele wereld in 2020 in een ongekennde gezondheids crisis stortte, bleef in 2021 aanhouden en bleef wegen op onze sociale beschermingsstelsels, ook in België. 2022 bracht verdere uitdagingen met de sterke inflatie en stijgende energieprijzen volgend op de oorlog in Oekraïne. Deze factoren hebben een aanzienlijke impact gehad op de sociaaleconomische stelsels en de sociale bescherming.

Trends

In het eerste deel worden de statistische gegevens van ESSOBS (Europees Systeem van geïntegreerde Statistieken van de Sociale Bescherming) voor België voor het jaar 2021 voorgesteld, terwijl voorlopige ramingen voor het jaar 2022 worden gegeven, opgesteld in het kader van de 'Early estimates' van de sociale prestaties voor Eurostat.

In 2021 stegen de uitgaven voor sociale bescherming in België licht, vooral door groei in de functies 'Ziekte/Geneeskundige verzorging', 'Invaliditeit' en 'Ouderdom', en daalden in de functies 'Werkloosheid'

en 'Sociale uitsluiting'. Deze ontwikkeling kan grotendeels worden toegeschreven aan de geleidelijke afbouw van maatregelen genomen tijdens de gezondheids crisis.

In 2022 weerspiegelen de 'Early estimates' mede de maatregelen ingevoerd om de gevolgen van de energiecrisis op te vangen, wat leidde tot een vernieuwde druk op het sociale beschermingsstelsel.

Deze crisis veroorzaakte een inflatie die al jaren niet meer was voorgekomen. Hierdoor kende België in 2022 een bijkomende grote druk op het sociale zekerheidstelsel. Volgens de eerste ramingen voor 2022 zouden de uitgaven voor sociale uitkeringen met 6% gestegen zijn, mede gedreven door de automatische indexering van de sociale uitkeringen.

De uitgaven voor werkloosheid zouden echter dalen met 18%, voornamelijk door de vermindering van het aantal begunstigden van tijdelijke werkloosheid door Corona en de uitgaven voor het crisioverbruggingsrecht voor zelfstandigen.

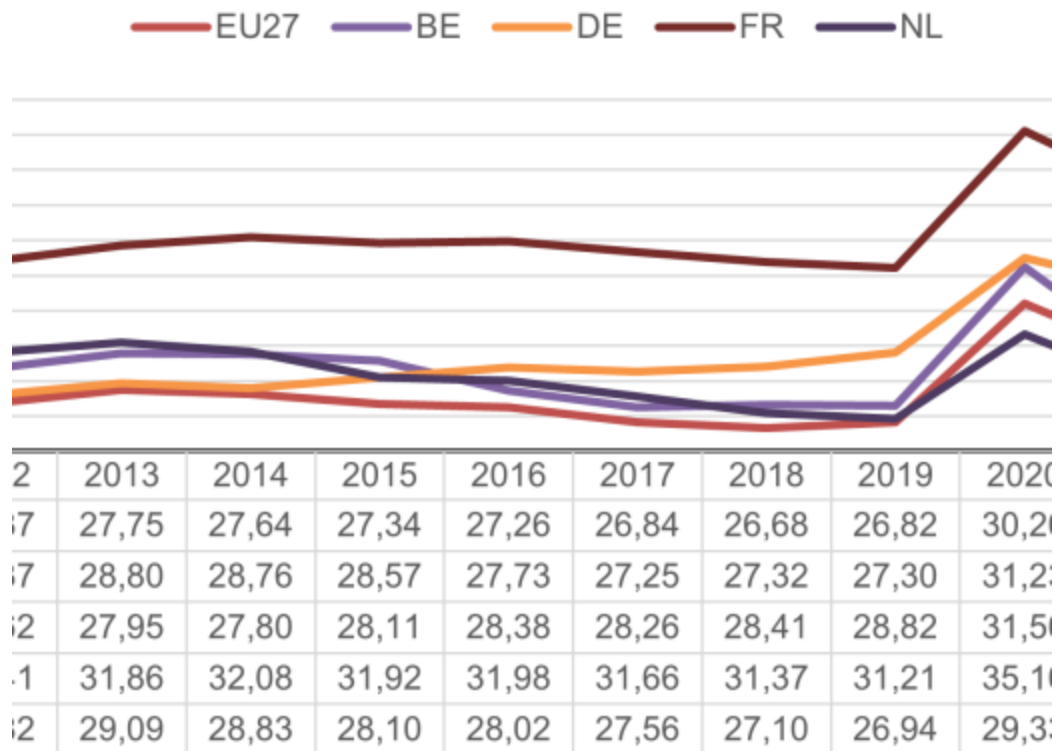
Europees

In het tweede deel vergelijken we de gegevens voor het jaar 2020 (2021 nog niet beschikbaar bij redactie) met de andere lidstaten van de Europese Unie om een breder zicht te bieden op de gemeenschappelijke uitdagingen van de gezondheids crisis.

In de 'snelle' publicatie Cijfers in de Kijker werden de gegevens van 2021 en de 'early estimates' voor de EU en enkele buurlanden wel reeds opgenomen en gebruikt om de evolutie van de sociale beschermingsuitgaven van België te vergelijken. Hieruit blijkt dat die evolutie overeenstemt met de andere landen. In 2020 was de stijging door COVID iets groter, maar in 2021 was de daling dan weer iets sterker dan in de buurlanden. De vroege raming voor 2022 wijst op een verdere daling, zij het iets zwakker dan in de buurlanden, waarbij wellicht de snelle indexering van de uitkeringen een rol speelt.

Brochure: [Sociale bescherming in België - ESSOBS Data 2021](#)

Cijfers in de Kijker: [Uitgaven voor sociale bescherming](#)

Uitgaven voor sociale prestaties, in % van het bbp (2012 - 2022)

Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid
 Administratief Centrum Kruidtuin - Finance Tower
 Kruidtuinlaan 50/100
 1000 Brussel
 België
 +32 2 528 60 11
<https://www.socialsecurity.belgium.be>

Sofia Ati Allah
 +32 473 13 13 29
press@minsoc.fed.be